

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.03.1992, sp. zn. 6 To 12/92, ECLI:CZ:NS:1992:6.TO.12.1992.1

Číslo: 8/1993

Právní věta: Výsledky vyšetření na tzv. detektoru lži nemůže soud použít jako důkaz při rozhodování trestní věci.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 25.03.1992

Spisová značka: 6 To 12/92

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dokazování v trestním řízení, Výslech obviněného

Předpisy: 141/1961 Sb. § 89 odst. 2
§ 91

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Ke stížnosti krajského prokurátora v Brně proti usnesení krajského soudu v Brně z 11.2.1992 sp. zn. 1 T 1/92 Nejvyšší soud České republiky rozhodl tak, že napadené usnesení částečně zrušil ve výroku o vrácení věci prokurátorovi k došetření, a soudu prvního stupně uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Krajský prokurátor v Brně podal dne 7.1.1992 u krajského soudu v Brně obžalobu na J. R. pro skutek, kterým se měl dopustit trestného činu vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. e), f) tr. zák., a to jako zvláště nebezpečný recidivista podle § 41 odst. 1 tr. zák., pro další skutek, jímž se měl dopustit trestných činů krádeže podle § 247 odst. 1, 3, 4 písm. b), c) tr. zák. a poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák. a konečně pro třetí skutek, kterým se měl dopustit trestného činu nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. Nejzávažnější trestnou činností měl spáchat podle obžaloby tak, že dne 17.12.1990 kolem 01.00 hod. v Řícmanicích, okres Brno-venkov, poté, co byl po vloupání do prodejny Maso-uzeniny SD Konzum Brno přistižen policejní hlídkou, ve snaze vyhnout se zadržení v úmyslu usmrtit vystřelil z neoprávněně držení revolveru zn. Grand na des. Z. F., nar. 23.5.1971, který se v souladu se zákonným opatřením Federálního shromáždění č. 207/1990 Sb. jako voják základní služby podílel na zabezpečování úkolů při ochraně veřejného pořádku, a způsobil mu závažné střelné poranění hrudníku, na jehož následky poškozený kolem 01.30 hodin zemřel; tohoto jednání se obžalovaný dopustil přesto, že byl rozsudkem městského soudu v Brně sp. zn. 11 T 80/78

ve spojení s usnesením krajského soudu v Brně sp. zn. 6 To 264/78 uznán vinným mimo jiné dvěma trestnými činy rozkrádání podle § 132 odst. 1, 2 písm. c) tr. zák. a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání 10 roků, který vykonal dne 24.7.1989.

Krajský soud v Brně předběžně projednal podanou obžalobu v neveřejném zasedání dne 11.2.1992 a usnesením č. j. 1 T 1/92-955 rozhodl tak, že podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. se věc vrací prokurátorovi k došetření; podle § 192 tr. ř. se obžalovaný ponechává ve vazbě z důvodů uvedených v § 67 písm. a), b), c) tr. ř. Výrok o vrácení věci odůvodnil tím, že podle jeho mínění nebyla věc dosud řádně objasněna, a to v části týkající se nejzávažnější trestné činnosti ad 1) žalobního návrhu, zejména nebyla spolehlivě prověřena nová verze obhajoby obžalovaného, podle které je pachatelem předmětné trestné činnosti F. P. Za tím účelem považuje soud prvního stupně za nezbytné vyslechnout jako svědka J. Š., který by se měl vyjádřit k tomu, zda F. P. v minulosti pořizoval nákresy speciálních prostředků k otevírání dózických zámků, případně takové nákresy přímo předložit, aby mohly být porovnány s obdobnými prostředky zajištěnými v rámci trestního stíhání obžalovaného, resp. zjistit autora takových náčrtů, přiložit ke spisu videozáznam zachycující postup provádění tzv. pachových zkoušek, připojit osobní spis obžalovaného vedený Správou SNV v Praze, zachycující průběh výkonu jeho předchozích trestů odnětí svobody, a zjistit, zda nebyl kázeňsky trestán pro přechovávání speciálních prostředků k otevírání zámků, doplněním ohledání rodinného domku v Řícmanicích za přítomnosti obžalovaného prověřit jeho tvrzení o skrýši v garáži, kde měl mít F. P. ukrytou pistoli, konečně žádá o připojení výsledků vyšetření obžalovaného na tzv. detektoru lži, kterému měl být podroben. Teprve po tomto doplnění dokazování bude podle názoru obsaženého v napadeném usnesení možno rozhodnout o tom, zda podat obžalobu na obžalovaného J. R. pro shora zmíněný skutek.

Proti tomuto usnesení podal krajský prokurátor v Brně ihned po jeho vyhlášení stížnost. V jejím odůvodnění zpochybňuje věrohodnost potencionální výpovědi svědka J. Š. s tím, že tento svědek byl obviněným kontaktován z vazby prostřednictvím necenzurované korespondence se záměrem vytvořit si podmínky pro uplatnění nové obhajoby a protažení trvání řízení s cílem dosáhnout tak propuštění z vazby. Pokud jde o požadovaný videozáznam, nic nebrání tomu, aby byl ke spisu připojen, stejně jako záznam vyšetření na tzv. detektoru lži, bude-li to soud požadovat. Poukazuje však přitom na to, že v dosavadní soudní praxi nebyl takový záznam považován za důkaz podle trestního řádu. Opatřit tzv. osobní spis obviněného se do podání obžaloby nepodařilo, měl by být údajně uložen u Správy SNV ČR v Praze, kde by si jej soud mohl vyžádat. Poslední požadavek opakovaného ohledání garáže příslušející k rodinnému domku obviněného v Řícmanicích za jeho účasti, při níž by označil místo, kde podle jeho tvrzení ukryl pistole F. P., považuje za nadbytečný, když obviněný jako spolumajitel domku zná velmi dobře poměry na místě samém a když navíc existence skrýše byla dodatečným ohledáním potvrzena. Navrhoval proto, aby napadené usnesení o vrácení věci prokurátorovi bylo podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. řádu zrušeno a věc vrácena soudu prvního stupně, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Nejvyšší soud České republiky v souladu s § 147 odst. 1, 2 tr. řádu přezkoumal usnesení v napadené části (tj. ohledně výroku o vrácení věci prokurátorovi k došetření) včetně řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že stížnost je důvodná.

Podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu může soud vrátit věc prokurátorovi k došetření, je-li toho třeba k odstranění vad přípravného řízení nebo k náležitému objasnění věci. Důvodem vrácení tedy může být buď porušení těch předpisů upravujících průběh přípravného řízení, které jsou zárukou správnosti provedení přípravného řízení, nebo skutečnost, že věc nebyla objasněna ze všech hledisek, která soud potřebuje pro své rozhodnutí. Podle stávající soudní praxe (srov. např. III/64 sb. rozh. tr.) není důvodem k vrácení věci jakákoliv mezera v objasněnosti věci, zejména jde-li o nedostatky, které nejsou na překážku závěru o důvodnosti obžaloby, resp. lze je bez problémů odstranit v řízení před soudem prostředky, kterými soud disponuje.

K požadavku krajského soudu v Brně na opatření výsledků vyšetření obžalovaného na tzv. detektoru lži, uvedeném v odůvodnění napadeného usnesení o vrácení věci prokurátorovi k došetření, nejvyšší soud uvedl:

Výsledky vyšetření na tzv. detektoru lži nelze použít v trestním řízení jako důkaz. Soud prvního stupně sice poukazuje na ustanovení § 89 odst. 2 tr. ř., podle něhož za důkaz může sloužit vše, co může přispět k objasnění věci. Toto ustanovení však neplatí bez výhrad, nehledě k tomu, že směřuje pojem důkaz a důkazní prostředek. Trestní řád totiž v některých dalších ustanoveních, jež jsou ve vztahu k citovanému ustanovení ustanoveními speciálními, stanoví, že některé úkony nelze jako důkaz použít (viz § 158 odst. 3, § 211 odst. 2-4 tr. ř.), resp. pro zjištění některých skutečností připouští jen určité důkazní prostředky a tuto proceduru přesně vymezuje - viz ustanovení hlavy páté tr. ř. Podstatou vyšetření na tzv. detektoru lži je výslech obviněného ke skutečnostem, které se více či méně týkají trestného činu. V trestním řízení lze však použít jen ty poznatky, které obviněný poskytl v souladu s ustanovením § 91 a násl. tr. řádu, což v případě vyšetření na tzv. detektoru lži splněno není.

Procesním důsledkem závěru, že výsledek vyšetření na tzv. detektoru lži nelze považovat za důkaz podle trestního řádu, je okolnost, že k takovému výsledku vyšetření nemůže soud přihlížet při svém rozhodování. Proto požadavek krajského soudu v Brně na připojení výsledků vyšetření obžalovaného na tzv. detektoru lži učiněný v předběžném projednání obžaloby není důvodný.